

ปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรมของ
สถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ในเขตจังหวัดสกลนคร

14

DUAL VOCATIONAL TRAINING MANAGEMENT'S PROBLEMS OF THE INDUSTRIAL
TECHNICIANS IN THE VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTES UNDER THE JURISDICTION
OF SAKON NAKHON VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION

ราชัญ เสนาช่วย*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์รี ภัคทีสุวรรณ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรม ของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขต จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานประกอบการ ครูผู้สอน ครูฝึก และนักศึกษา จำนวน 222 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova หรือ F-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรม ทั้งรายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

1.1 ปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานประกอบการ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

1.2 ปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและครูฝึก ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

1.3 ปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการอาชีวอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรม ของสถาบันอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขต จังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการ ครูผู้สอนและครูฝึก และนักศึกษา จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ทั้งรายด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

This study was conducted in order to investigate and compare the problems of managing the dual vocational training of the industrial technicians in the vocational education institutes under the jurisdiction of the Office of Sakon Nakhon Vocational Education Commission. The total 222 subjects included the administrators, teachers, trainers, and students. They were obtained through stratified random sampling and simple random sampling. The instrument was a questionnaire to survey the respondents' opinions on problems of managing dual vocational training. The statistics deviation, t-test, One-way ANOVA or F-test.

The study unveiled these results:

1. The problems of managing the dual vocational training of the industrial technicians, as a whole and on each aspect, were at the low level.

1.1 According to the administrators, the problems of managing the dual vocational training of the industrial technicians were composed of six aspects: curriculum; learning-teaching management; public relations and coordination, supervision; machines and equipment; teaching media; and evaluation and assessment. The administrators the problems of managing the dual vocational training of the industrial technicians, as a whole, were at the low level.

1.2 Both the teachers and the trainers felt that the problems of managing the dual vocational training of the industrial technicians were composed of six aspects: curriculum; learning-teaching management; public relations and evaluation and assessment. They thought that the problems of managing the dual vocational training of the industrial technicians, as a whole, were at the low level.

1.3 Regarding the students, they thought that the problems of managing the dual vocational training of the industrial technicians were also composed of six aspects: curriculum; learning-teaching management; public relations and coordination, supervision; machines and equipment; teaching media; and evaluation and assessment. The students viewed that the problems of managing the dual vocational training of the industrial technician, as a whole, were at low level, too.

2. When comparing the administrators, entrepreneurs, teachers, trainers, and students' opinions on the problems of managing the dual vocational training of the industrial technicians in the vocational institutes of Sakon Nakhon vocational Commission based on their statuses, it was found that their opinions did not statistically differ at .05 level of significance.

บทนำ

ความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันและอนาคตมีแนวโน้มการแข่งขันทวีความรุนแรงมากขึ้น มีการย้ายฐานการผลิตหลายด้านไปลงทุนในตลาดต่างประเทศที่มีค่าจ้างราคาถูกกว่า ทำให้ความต้องการกำลังคนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ในขณะเดียวกันประเทศไทยต้องการยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามกำลังคนของประเทศยังไม่สามารถยกระดับฝีมือแรงงานได้เท่าที่ควร ขาดแคลนกำลังคนในบางสาขาและเกินความต้องการในบางสาขา รวมทั้งขาดมาตรฐานการประเมินสมรรถนะและทักษะการทำงาน เพื่อให้สามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานสากลของนานาชาติได้ รัฐบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศให้มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายให้มีการสนับสนุนการผลิตและพัฒนาากำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาคการผลิตและบริการและเร่งผลิตกำลังคนระดับอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนความสามารถในการแข่งขันของประเทศในสาขาต่างๆ ด้วยความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ สถาบันการศึกษาและสถาบันเฉพาะทางตลอดจนให้มีการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพมาตรฐานสากลที่เกี่ยวกับการผลิตและพัฒนาากำลังคน (ระวีวรรณ ชินะตระกูล. 2548)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงตระหนักในการระดมหลักในการจัดการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาากำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน ทั้งด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี รวมทั้งการเพิ่มพูนความรู้และการฝึกทักษะอาชีพระยะสั้นหรือระยะยาว ควบคู่กับการสร้างอาชีพและการมีรายได้ของผู้จบการศึกษา แต่ผลการติดตามและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551 : 12) พบว่าแม้ว่ารัฐและเอกชนจะได้มีความพยายามพัฒนาการอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาประเทศอย่างจริงจัง ผู้เรียนและผู้จบการศึกษายังมีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ รวมทั้งขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดความสามารถในการวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ถึงแม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะได้กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการอาชีวศึกษาให้สถานศึกษาในสังกัดได้จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาและให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 อันเป็นเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ “เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข” การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนดังกล่าวสถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559) การพัฒนาประเทศให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็วคาดการณ์ได้ยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาค้นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มีนิสัย ใฝ่รู้ รักการอ่าน ตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่การส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชนและสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษา (3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่อง

การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้น ต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

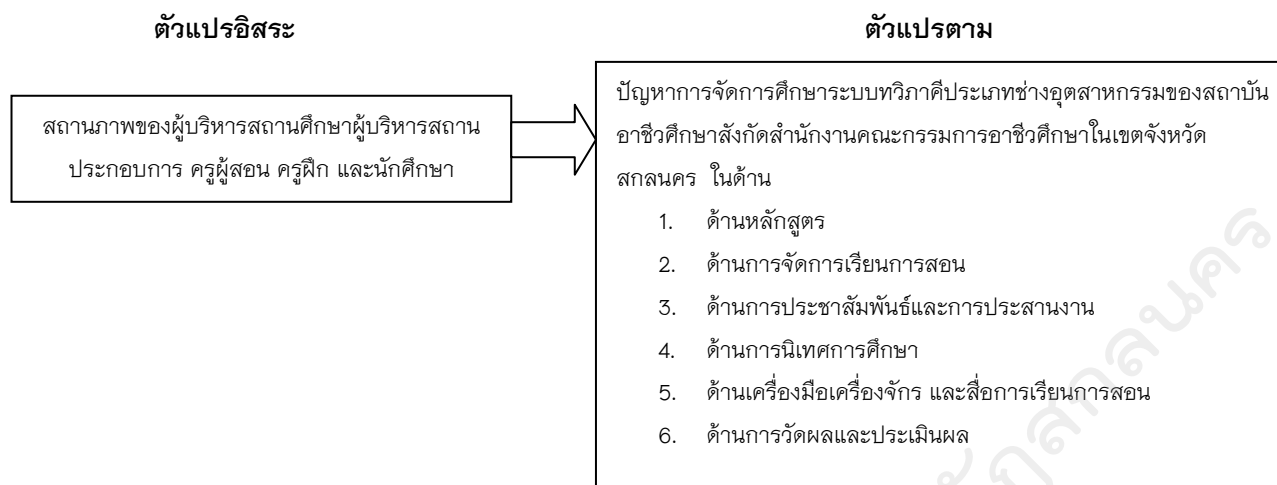
การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และสถานประกอบการให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และสถานประกอบการ จึงทำให้ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีพบปัญหาและอุปสรรคอยู่ไม่น้อยในการดำเนินการ จากการติดต่อสอบถามคณะครู-อาจารย์และ ผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร รวมทั้งสถานประกอบการที่รับนักศึกษาเข้าฝึกงานพบว่า นักเรียนนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่มีความรู้ไม่เพียงพอสำหรับประกอบอาชีพในอนาคต เอกสารหลักสูตรต่างๆ ไม่เพียงพอ สำหรับการฝึกอาชีพ การจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคียังไม่ชัดเจนทำให้เกิดผลกระทบการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาวัสดุฝึก อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในวิชาชีพ การประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการในการนิเทศ การจัดฝึกอบรมเรื่องการผลิตสื่อการสอน การชี้แจงเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดผลการศึกษาให้นักเรียน เข้าใจก่อนเริ่มสอน การติดตามประเมินผลการฝึกอาชีพ ส่งผลให้การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีไม่เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง คุณภาพของผู้เรียนยังไม่เป็นไปตามความต้องการและยังไม่เป็นที่ยอมรับ ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนมากยังต้องคุณภาพไม่พร้อมที่จะทำงานในสถานประกอบการ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงต้องการทราบว่า การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีนั้นมี ปัญหาอย่างไร เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในรูปแบบการพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหรือระบบอื่นในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต่อไป

จากสภาพปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรมของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสกลนคร ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล ว่ามีปัญหาย่างไร เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและขอควรปรับปรุงแก้ไขในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรมของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรมของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานประกอบการ ครูผู้สอน ครูฝึก และนักศึกษา ระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรมของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานการอาชีวศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2557 ทั้งหมดจำนวน 533 คน ประกอบด้วยวิทยาลัยเทคนิคสกลนคร 149 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร 144 คน วิทยาลัยการอาชีพสว่างแดนดิน 163 คน และวิทยาลัยการอาชีพพรรณานิคม 77 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานประกอบการ ครูผู้สอน ครูฝึก และนักศึกษา ระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรมของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานการอาชีวศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำนวน 222 คน ได้มาจากการประชากรโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ฉบับ แต่ละฉบับแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 6 ข้อ
 ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง ปัญหามากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัญหามาก
- 3 หมายถึง ปัญหาปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัญหาน้อย

1 หมายถึง ปัญหาที่ยากที่สุด/ไม่มีปัญหา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อให้ทราบถึงปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี 6 ด้าน คือด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านเครื่องมือเครื่องจักร และสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล
2. กำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามตามนิยามปฏิบัติการและแผนการเขียนข้อคำถามตามที่ได้กำหนดไว้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญในการจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และพิจารณาความเหมาะสมด้านการใช้ภาษา สำนวน และศัพท์ทางวิชาการเพื่อให้ได้ข้อความที่เหมาะสม และประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับตัวแปร โดยมีการให้คะแนนดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนันพงษ์, 2545 : 64)
- +1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับตัวแปร
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับตัวแปร
5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
6. นำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบัท (Cronbach) ปรากฏว่าแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการ ได้ค่าความเชื่อมั่น 96.00% แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนและครูฝึก ได้ค่าความเชื่อมั่น 94.00% และแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่น 89.00%
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบทดลองใช้แล้ว เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ความเห็นชอบ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสถาบันอาชีวศึกษา ทั้ง 4 แห่ง
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถาบันอาชีวศึกษา ทั้ง 4 แห่ง ให้ตอบแบบสอบถาม และจัดส่งคืนผู้วิจัย ในวัน เวลาที่กำหนด และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับเพื่อให้สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
3. ในกรณีที่ได้แบบสอบถามฯ ไม่ครบตามกำหนด ผู้วิจัยดำเนินการติดตามแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจนครบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และร้อยละ และนำเสนอ โดยใช้ตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอโดยใช้ตารางประกอบความเรียง

เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ย (โชค อ่อนพรม. 2530 : 22) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด/ไม่มีปัญหา

เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร ดังนี้

เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรมของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนครสำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้ t-test ชนิด Independent t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรมของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนครสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 กรณีที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ และนำเสนอโดยใช้ตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ t-test และโดยใช้ F – test

สรุปผลการวิจัย

ปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรมของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการ ทั้งหมด 49 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 81.6 และเป็นเพศหญิง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 อายุส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41–50 ปีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 และอายุระหว่าง 31–40 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ ระดับปริญญาโท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมาคือวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 วุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 และมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 ลักษณะของสถานศึกษา/สถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นของภาคเอกชน จำนวน 26 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.1 และเป็นของรัฐบาล จำนวน 23 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 46.9 สถานภาพ เป็นผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 61.2และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1–5 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 61.2 รองลงมาคือมากกว่า 10 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 และ 6–10 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3

2. ปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.18$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.16$, S.D. = 0.40) ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.18$, S.D. = 0.37) ด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงานอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = 0.42) ด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.17$, S.D. = 0.43) ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.23$, S.D. = 0.44) และด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 2.19$, S.D. = 0.39)

ปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรมของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและครูฝึก

1. ครูผู้สอนและครูฝึก ทั้งหมด 49 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 91.1 และเป็นเพศหญิง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 อายุ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 54.4 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 อายุระหว่าง 20 – 30 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาคือวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาและวุฒิปริญญาโท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และวุฒิการศึกษาอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ลักษณะของสถานศึกษา/สถานประกอบการส่วนใหญ่ของรัฐบาล จำนวน 51 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 56.7 รองลงมาเป็นของภาคเอกชน จำนวน 33 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36.7 และเป็นของรัฐวิสาหกิจ จำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.7 สถานภาพ เป็นครูผู้สอน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5 เป็นครูฝึก จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 รองลงมาคือมากกว่า 10 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 และ 6-10 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1

2. ปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน และครูฝึกโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.13$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.17$, S.D. = 0.67) ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = 0.62) ด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงานอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = 0.83) ด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.13$, S.D. = 0.71) ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.16$, S.D. = 0.85) และด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 1.99$, S.D. = 0.67)

ปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรมของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา

1. นักศึกษา ทั้งหมด 83 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 92.8 และเป็นเพศหญิง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15 – 19 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 65.1 รองลงมาคืออายุระหว่าง 20 – 24 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 การศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาระดับ ปวส. จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 และกำลังศึกษาระดับ ปวช. จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 ลักษณะของสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นของภาคเอกชน จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 89.2 เป็นของรัฐวิสาหกิจ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และเป็นของรัฐบาล จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ประสบการณ์ในการฝึกงาน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 3-4 ภาคเรียน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4 รองลงมาคือ 1-2 ภาคเรียน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 และมากกว่า 4 ภาคเรียน จำนวน 2 คน

คิดเป็นร้อยละ 2.4 สาขาวิชาที่เรียน ส่วนใหญ่เป็นแผนกวิชาเครื่องกล จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 รองลงมาคือแผนกวิชาไฟฟ้ากำลัง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 แผนกวิชาโยธา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 และแผนกวิชาการก่อสร้าง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4

2. ปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยรวมทั้งหมด อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านหลักสูตร อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.99$, S.D. = 0.47) ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.01$, S.D. = 0.45) ด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = 0.53) ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.04$, S.D. = 0.46) ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 0.55) และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 0.44)

เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรม ของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรม ของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการ ครูผู้สอนและครูฝึก และนักศึกษา จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ทั้งรายด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยศึกษาจากความคิดเห็นของครูผู้สอน ครูฝึก และนักศึกษา ประเภทพณิชยกรรม คหกรรม ศิลปกรรม เกษตรกรรม ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของครูผู้สอน ครูฝึก และนักศึกษาในแต่ละประเภทวิชา
2. ควรวิจัยหารูปแบบที่เหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อได้รู้รูปแบบนำไปจัดการเรียนการสอนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2542.

ชนะ กลิภาร์. หลักสูตรกับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาในอนาคต. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2530.

ธีรวิทย์ บุญยโสภณ. การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผลิตตำราเรียน

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2542.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. สถิติที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, มปป. 2545.

มงคล วานิชกร. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิคลำปาง. จังหวัดลำปาง : วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ :

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.

ระวีวรรณ ชิตระกูล. ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง, 2548.

วีระศักดิ์ โชติกันตกุล. สภาพปัญหาในการดำเนินการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา

เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ ค.ม. : สถาบันราชภัฏสกลนคร, 2546.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร